

Bemærkninger til lovforslaget.

I henhold til den i § 23, stk. 3 i lov nr. 416 af 12. juli 1946 om friskoler, om hjemmeundervisning samt om efterlønskassen for friskoler og efterskoler indeholdte revisionsbestemmelse blev der i rigsdags-samlingen 1952—53 fremsat et forslag til lov om ændring af nævnte lov.

Dette lovforslag, der efter at være underkastet en første behandling i folketinget under 13. marts 1953 henvistes til udvalgsbehandling, nåede imidlertid ikke at blive gennemført, og undervisningsministeriet må herefter ønske, at den foreskrevne lovrevision finder sted i indeværende folketingssamling.

Nærværende lovforslag er i det væsentlige ligegyldende med det i rigsdagssamlingen 1952—53 fremsatte lovforslag, idet kun ændringsforslaget til lovens § 1 og det i forbindelse hermed stående forslag om en tilføjelse til lovens § 2, stk. 3 samt enkelte ændringer af rent formel art, herunder a jour-førte oplysninger angående skolernes forhold og tilskuds-beregningen, betegner ændringer i forhold til det i fjor forelagte forslag.

Ministeriet har ført forhandlinger angående lovforslaget med repræsentanter for Dansk friskoleforening, herunder også angående det forannævnte ændringsforslag til den nugældende lovs § 1, og der er herved opnået enighed om at fremsætte nærværende forslag til ændring af lov nr. 416 af 12. juli 1946.

Det er ved den foreslåede tilføjelse til lovens § 1 tilsigtet med henblik på forefaldende tvivlstilfælde at gøre det muligt for ministeriet med bistand fra friskolernes egen kreds på betryggende måde at drage grænsen mellem skoler, der efter deres forhold i det hele er egentlige friskoler i lovens forstand, og skoler, der efter deres nærmere formål og karakter falder udenfor denne skolegruppe.

I forslaget er optaget de ændringer, der følger af den på tillægsbevillingsloven for finansåret 1950—51 hjemlede nyordning af efterlønskassen for lærere i friskolen og efterskolen samt de ved tillægsbevillingsloven for finansåret 1952—53 gennemførte regler angående ydelse af højere statslån til de frie skoleformer.

Beregningen af den sum, som stilles til rådighed som tilskud til friskolerne, foreslås ændret således, at det beløb, der beregnes på grundlag af statens tilskud til lærerlønninger i folkeskolen, udvides til ud over grundløn, alderstillæg og reguleringstillæg at omfatte også det pensionsgivende tillæg; samtidig

foreslås minimumslærerlønnen forhøjet med dette tillæg. Den faste maximumsgrænse for rådighedssummen foreslås derhos ophævet.

Endvidere stilles der forslag om, at den del af rådighedssummen, der eventuelt bespares som følge af reglen om, at ingen skole gennem tilskuddet må få dækket mere end 80 pct. af sine driftsudgifter, anvendes til fordeling mellem de skoler, som indenfor hvert af de 3 tilskudsområder ikke har opnået lovens maksimale tilskud, og således, at et eventuelt herudover resterende beløb stilles til rådighed for undervisningsministeren til anvendelse til støtte af særlige opgaver indenfor friskolerne og i ganske særlige tilfælde af hjemmeundervisningen.

Endelig stilles der forslag om en udvidelse af den i loven hidtil hjemlede tilskudsadgang for skoler med et elevtal af gennemsnitlig 10 elever, om en ændring i fordelingen af tilskuddet, hvorved der lægges større vægt på den faktiske lærerlønsudgift, idet lærerløns tilskuddet forhøjes fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{2}{3}$ heraf, om ophævelse af det særlige tilsyn med kristendomsundervisningen samt om forskellige ændringer af mere formel karakter.

Til de enkelte ændringsforslag bemærkes iøvrigt følgende:

Til § 1.

ad I. Friskolens skoleform.

Til punkt 1. Som det er angivet i lovens § 1 omfatter loven kun sådanne skoler, som meddeler undervisningspligtige børn gennem hele den undervisningspligtige alder den undervisning, der almindeligt kræves i folkeskolen.

Udenfor lovens område falder således klart de skoler, der kun omfatter elever i alderen fra 7 til 11 år, og hvis elever derefter enten optages i en eksamensskole, hvad der særligt tages sigte på, eller må overgå til anden skole, eventuelt folkeskolen.

Der fremkommer imidlertid en række overgangsformer og overgangstilfælde, hvor en skole vel ønsker og er indrettet på at undervise eleverne gennem hele den undervisningspligtige alder, men hvor dog alligevel elevafgangen til eksamensskolen er så stor og relativt meget større end den afgang, der finder sted på dette alderstrin i folkeskolen, at skolen i overvejende grad er en skole for de 7—11 årige. Ved friskoler, der ofte kun har tilslutning fra en begrænset forældrekræds, kan skolens forhold imid-